

Arrest

nr. 304 721 van 15 april 2024
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat F. DECLERCQ
Amazonestraat 37
1060 SINT-GILLIS

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Iraanse nationaliteit te zijn, op 13 maart 2023 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 28 februari 2023.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 21 februari 2024 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 18 maart 2024.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat F. DECLERCQ.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoekende partij verklaart de Iraanse nationaliteit te bezitten en geboren te zijn in 1990.

Verzoekende partij verklaart het Rijk te zijn binnengekomen op 20 november 2017. Op 24 november 2017 dient zij een verzoek om internationale bescherming in.

Op 1 februari 2023 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS).

Op 28 februari 2023 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) een beslissing "*niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)*". Dit is de bestreden beslissing:

"A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u een Iraans staatsburger afkomstig uit Ahwaz, Iran. Uw extreem islamitische vader was tegen uw bekering naar het christendom en wou u laten trouwen met uw nicht, [S.], volgens de stammentraditie. Door deze problemen verliet u Iran op 15 december 2015. U reisde via Turkije naar Griekenland waar u op 19 december 2015 op Lesbos aankwam. Na twee dagen reisde u door naar Athene waar u op 9 maart 2016 verzocht om internationale bescherming. U kreeg door de Verenigde Naties een appartement toegewezen. Op 21 september 2016 werd u de vluchtelingenstatus toegekend. Op 15 januari 2017 werd u uit uw appartement gezet. U verbleef nadien twee weken op straat. Na contact met de Iraanse kerk kon u drie maanden bij hen verblijven. Zes maanden na uw aankomst in Griekenland herkende u enkele leden van uw stam in Athene. U besloot niet langer in Athene te blijven en verhuisde naar Patras. U verbleef twee maanden bij een Iraanse vriend en werkte in de sinaasappelpluk. Daarop trok u naar Ionnina, waar u terecht kon in een opvangcentrum. In september 2017 verkreeg u uw Grieks paspoort en identiteitskaart. Daarop woonde u vijf maanden bij een groep Duitse vrijwilligers en deed u vertaalwerk. U leerde de Griekse en Engelse taal en zocht tevergeefs naar werk in de horeca. Op 18 november 2017 verliet u Griekenland en reisde u naar België waar u op 24 november 2017 verzocht om internationale bescherming. Na uw eerste interview op de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) leerde u een zekere [E.D.] kennen. Hij had een restaurant en beloofde u een vast contract te geven op basis van uw Griekse verblijfsdocumenten. U trok bij hem in. Hierdoor kwam u niet opdagen bij het tweede interview dat bij de DVZ zou plaatsvinden op 3 april 2018. Uw verzoek om internationale bescherming werd daarop afgesloten door de DVZ. U werd nadien seksueel aangerand door [E.]. U bleef twee jaar bij hem, tot u de Franse taal leerde en uiteindelijk vertrok uit zijn woning. Vervolgens verbleef u bij Samusocial, het Rode Kruis en Plateforme Citoyenne. Via Samusocial werd u doorverwezen naar een psycholoog die u tweewekelijks ontmoet. U werkte vervolgens in het zwart als schoonmaker, in de horeca en in de bouw. U spaarde 7000 euro bij elkaar, dat u verloor samen met uw Griekse verblijfsdocumenten, toen uw tas gestolen werd bij het Rode Kruis. De klacht die u hiertegen indiende leverde niets op. Toen uw Griekse verblijfsdocumenten vervielen, diende u in België een tweede verzoek om internationale bescherming in op 18 oktober 2022. U vreest bij terugkeer naar Griekenland problemen met uw familie omwille van uw bekering naar het christendom en hun traditionele extreem-islamitische tradities. Daarnaast vreest u de moeilijke socio-economische omstandigheden in Griekenland. U gaat hier in België wekelijks naar de kerk.

Ter ondersteuning van uw verzoek legde u volgende documenten neer: een kopie van uw shenasnameh (geboorteboekje) plus een vertaling hiervan, een kopie van uw Griekse paspoort, een kopie van de briefwisseling met het parket omtrent de diefstal van uw persoonlijke spullen, een kopie van een attest van het Rode Kruis waarin vermeld wordt dat u gebruik maakt van de maaltijden die zij aanbieden, een kopie van een attest van de Mosaic Church waarin vermeld wordt dat u deelneemt aan zondagsdiensten en andere activiteiten en een attest van uw psycholoog waarin vermeld wordt dat u last heeft van het herbeleven van misbruik, verwarring en overpeinzingen.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, van oordeel is dat er in uw hoofdte bepaalde bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen.

Uit uw verklaringen blijkt immers dat u psychologisch wordt opgevolgd. Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal, en was uw vertrouwenspersoon in de vorm van uw psycholoog aanwezig tijdens het volledige persoonlijke onderhoud. Zij had tevens de mogelijkheid opmerkingen te maken aan het einde van het persoonlijk onderhoud, waarvan zij gebruik maakte. Aan het begin van het persoonlijk onderhoud gaf u aan zich goed te voelen en werd u gewezen op de pauze die genomen zou worden en op de mogelijkheid een extra pauze te vragen (NPO p. 2). Waar uw vertrouwenspersoon de opmerking maakte tijdens het persoonlijk onderhoud dat een pauze aan de orde was, werd u die vraag voorgelegd, waarop u antwoordde dat u nog even kon verder gaan (NPO p. 10).

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn (Eurodac Marked Hit, NPO p. 3), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist (NPO p. 3).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat

de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Vooreerst dient er gewezen op uw laattijdig verzoek om internationale bescherming in België. Hoewel u op 24 november 2017 verzocht om internationale bescherming in België, gaf u geen gehoor aan de oproep van de Dienst Vreemdelingenzaken om u aan te melden voor een tweede interview op 3 april 2018. Tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS in het kader van uw huidig verzoek om internationale bescherming gaf u als verklaring hiervoor dat u dacht dat uw Griekse verblijfsdocumenten voldoende waren en een verzoek om internationale bescherming niet meer nodig was. Nadat de belofte van [E.D.] geen waarheid bleken te zijn, vond u twee jaar later uw weg naar Samusocial, het Rode Kruis en het Plateforme Citoyenne (VIB2 NPO p.

9). Toch duurde het nog tot 18 oktober 2022 vooraleer u een tweede verzoek om internationale bescherming indiende. De vaststelling dat u dusdanig lang wachtte om een beroep te doen op uw recht om internationale bescherming aan te vragen, zet de ernst van uw verzoek danig op de helling.

U vreest bij terugkeer naar Griekenland problemen met uw familie omwille van uw bekering naar het christendom en hun traditionele extreem-islamitische tradities. Daarnaast vreest u de moeilijke socio-economische omstandigheden in Griekenland.

Allereerst kan er geen enkel geloof worden gehecht aan de door u beweerde problemen met uw familie, daar u tegenstrijdige en incoherente verklaringen omtrent aflegde doorheen uw asielparcours in België.

Zo legde u tegenstrijdige verklaringen af over de vrouw waarmee u diende te trouwen volgens uw vader. U beweerde voor de DVZ in het kader van uw eerste verzoek om internationale bescherming dat u religieus getrouwd was met [T.M.], uw nicht. U stelde samen met haar Iran te hebben verlaten en haar voor het laatst te hebben gezien in oktober 2017 in Athene (VIB1, Verklaring DVZ, vraag 15a en vraag 37, afgenomen op 29.12.2017). In het kader van uw huidig verzoek om internationale bescherming rept u voor de DVZ echter met geen woord over een verplicht huwelijk (VIB2, Verklaring volgend verzoek, vraag 17.5, afgenomen op 2.12.2022). Tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS in het kader van uw huidig verzoek om internationale bescherming verklaarde u dan weer dat u moest trouwen met uw nicht die u als [S.] benoemde. U verklaarde alleen te zijn vertrokken uit Iran en geen contact meer te hebben gehad met haar sinds uw vertrek uit Iran (VIB2, NPO p. 6, 9).

Over de gebeurtenissen in Griekenland omtrent uw familieclan legde u eveneens incoherente verklaringen af. Voor de DVZ in het kader van uw eerste verzoek om internationale bescherming stelde u dat uw vrouw gekidnapt werd door haar broers, uw neven, in Athene (VIB1, verklaring DVZ, vraag 15A, afgenomen op DVZ op 29.12.2017). Tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS beweerde u twee leden van uw clan te hebben herkend in Athene. Andere incidenten omtrent uw familieclan vonden niet plaats in Griekenland (VIB2, NPO p.6).

Voorgaande vaststellingen doen besluiten dat er geen enkel geloof kan gehecht worden aan uw bewering problemen te kennen met uw familieclan.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting (zo vond u geen werk en leefde u enkele weken op straat nadat u uit uw appartement werd gezet (NPO p. 6-8)), voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Uit uw verklaringen blijkt dat u door uw contacten in Griekenland wel in staat was in huisvesting te voorzien, afgezien van twee weken dat u op straat verbleef nadat u uit uw appartement werd gezet. Zo kon u drie maanden bij de kerk terecht, verbleef u bij een vriend in Patras die u kost en inwoon gaf in ruil voor werk in de sinaasappelpluk en verbleef u in een opvangcentrum in Ioannina bij een groep Duitse vrijwilligers waar u ook vrijwilligerswerk als tolk deed (NPO p. 6-7). U volgde daarnaast taallessen en leerde de Griekse en Engelse taal (NPO p. 7).

Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe eerder beperkte stappen hebt gezet, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen.

U zocht echter enkel in de horeca naar werk. U probeerde als tolk aan het werk te gaan, maar slaagde niet voor het examen. U beweerde louter algemeen dat er enkel werk is in de horeca of als tolk, wat weinig ernstig is (NPO p. 7-8). Buiten de Verenigde Naties contacteerde u geen andere organisaties om u te helpen aan ander onderdak te geraken (NPO p. 7-8).

De vaststelling dat er in uw hoofde mogelijke indicaties van een verhoogde kwetsbaarheid zijn, omwille van uw psychologische problemen, doet hieraan géén afbreuk, aangezien u niet aantoonde dat uw bijzondere kwetsbaarheid het u dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig uw rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat u zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95). Het attest van uw psycholoog waarin vermeld wordt dat u last heeft van de herbeleving van misbruik, verwarring en mentale overpeinzingen doet hieraan geen afbreuk. Hier kan aan toegevoegd worden dat u ook in België uw zelfredzaamheid tentoonspreidde, ondanks de moeilijkheden die u hier kende. Zo sloot

u zich aan bij een kerk waar u wekelijks aan kerkdiensten deelneemt, werkte u al (in het zwart) in verschillende sectoren, en vond u de weg naar verschillende maatschappelijke en sociale diensten (NPO p. 9-10). Verder regelde u ook zelf uw vertrek uit Griekenland (NPO p. 4).

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

Uw documenten kunnen bovenstaande appreciatie niet ombuigen. Aan uw identiteit en herkomst, en uw verblijf in Griekenland wordt niet getwijfeld. Dat u klacht indiende tegen de diefstal van uw persoonlijke spullen, dat u gebruik maakte van de diensten van het Rode Kruis en dat u naar de kerk gaat in België wordt evenmin betwist. Het attest van uw psycholoog werd reeds besproken.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Iran.”

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel voert verzoekende partij de beoordelingsfout en de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van artikel 1 van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 (hierna: het Verdrag van Genève), van artikel 1, tweede lid van het Protocol van 31 januari 1967 betreffende de status van vluchtelingen, goedgekeurd door de wet van 27 februari 1967, van artikel 33 van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van internationale bescherming, van de artikelen 48/3 tot 48/6, 57/6, § 3, alinea 1, 3° en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

2.2. Vooreerst doet verzoekende partij een theoretische uiteenzetting over de motiveringsplicht waarbij verwijst naar rechtspraak van de Raad van State en het Grondwettelijk Hof en concludeert dat de commissaris-generaal zijn formele en materiële motiveringsplicht geschonden heeft.

2.3. Vervolgens doet verzoekende partij een theoretische uiteenzetting over het wettelijk kader waarbinnen de bestreden beslissing genomen werd om vervolgens in te gaan op de persoonlijke situatie van verzoekende partij. Zij benadrukt vooreerst haar psychologische kwetsbaarheid. Zij lijdt namelijk aan PTSS, depressie en angsten. Haar psycholoog heeft verklaard dat deze toestand van ernstige psychologische kwetsbaarheid voortvloeit uit haar ervaringen in Iran en Griekenland. Een gedwongen terugkeer naar Griekenland zou dan ook in strijd zijn met haar behoeften en behandeling. Gelet op haar behoefte aan stabiliteit moet elke verandering vermeden worden. Bovendien zou de onderbreking van de psychologische begeleiding die zij hier in België krijgt, schadelijk zijn voor haar gezondheid. Ook moet worden vastgesteld dat gezien de tekortkomingen van het Griekse stelsel, verzoekende partij bij een terugkeer geen huisvesting zal genieten en dat de toegang tot de gezondheidszorg beperkt zal zijn. De kwetsbaarheid van verzoekende partij dient in rekening gebracht te worden bij de beoordeling van de drempel van ernst die moet worden bereikt om te spreken van een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

Daarnaast beschrijft verzoekende partij de rampzalige levensomstandigheden waarmee zij in Griekenland geconfronteerd zou zijn indien zij op de steun van de overheid aangewezen zou zijn. Zij kon slechts af en toe enige respijt vinden omdat zij enkele maanden vrijwillig werkte voor mensen die haar voedsel en onderdak verschaffen. De commissaris-generaal vergist zich dan ook waar hij stelt dat verzoekende partij gerustgesteld kan zijn over haar terugkeer naar Griekenland op basis van het feit dat zij door particulieren geholpen werd. Die verplichting rust namelijk op de lidstaat en niet op particuliere organisaties. Zij stelt bovendien dat de levensomstandigheden van personen die om internationale bescherming verzoeken niet verschillen van deze van personen die reeds bescherming genieten.

Vervolgens stelt verzoekende partij ook dat zij in Griekenland voor haar leven gevreesd heeft omdat zij daar mensen ontmoet heeft die rechtstreeks betrokken waren bij haar vervolging in Iran. Zij stelt dat haar ontmoeting met deze leden van haar stam uit Iran niet betwist wordt door de commissaris-generaal. Zij wijst

voor de tegenstrijdigheden tussen haar verklaringen op het feit dat er in het eerste interview een tolk Arabisch aanwezig was terwijl haar eerste taal Farsi is. Deze tegenstrijdigheden moeten aldus met grote zorgvuldigheid onderzocht worden.

Zij verbaast zich er verder ook over dat de commissaris-generaal op geen enkel moment de kwestie van haar vervallen verblijfsvergunning ter sprake heeft gebracht. Echter is deze vraag essentieel aangezien het zeer ingewikkeld is om deze te kunnen verlengen.

Verzoekende partij verwijst in het kader van haar persoonlijke situatie ook uitgebreid naar algemene informatie met betrekking tot de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland alsook naar rechtspraak van de Raad en het Hof van Justitie.

2.4. Verzoekende partij concludeert dat zij geen gebruik kon maken van haar verschillende rechten in Griekenland en dat er bewezen risico's bestaan van onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Zij stelt dat zij het voordeel van de twijfel moet krijgen.

3. De aanvullende nota's

3.1. Op 27 april 2023 maakt de verzoekende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota over waarin zij verwijst naar volgende rapporten en er de weblinks van vermeldt:

- RSA & Stiftung PRO ASYL, "*Beneficiaries of international protection in Greece, Access to documents and socio-economic rights*", maart 2022;
- Asylum Information Database, "Greece, residence permit", 30 mei 2022.

3.2. Op 14 maart 2024 maakt de verwerende partij als antwoord op de beschikking van 11 maart 2024 een nota over waarin zij verwijst naar volgende rapporten en er de weblinks van vermeldt:

- AIDA, "*Country Report: Greece. Update 2022*", 8 juni 2023;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", juni 2022;
- RSA/PRO ASYL, "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2023.

4. Over de gegrondheid van het beroep

4.1. Bevoegdheid

Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om "een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie" te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn). Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc*-onderzoek van zowel de juridische als de feitelijke gronden, zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU.

4.2. Samenwerkingsplicht

Artikel 48/6, § 1 van de Vreemdelingenwet luidt als volgt:

"§ 1. De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen."

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient."

Artikel 10.3 van de richtlijn 2013/32/EU, dat handelt over de vereisten voor de behandeling van verzoeken, bepaalt ook:

"3. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit over verzoeken om internationale bescherming zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) (...);

b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals het EASO en de UNHCR, en relevante internationale mensenrechtenorganisaties, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van verzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de verzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;

(...)"

Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van feiten en omstandigheden met inbegrip van de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen moeten worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte 'beoordeling van feiten en omstandigheden' in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen. De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die beperkt is tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald. De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast moeten deze instanties ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

4.3. Beoordeling

4.3.1. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a) van de Procedurerichtlijn.

4.3.2. Uit de bestreden beslissing blijkt dat verzoekende partij reeds internationale bescherming geniet in Griekenland. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt inderdaad dat de verzoekende partij internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij kreeg de vluchtelingenstatus op 21 september 2016 (administratief dossier, map landeninformatie, stuk 4, Aanvraag Derde landen). Verzoekende partij werd ook in het bezit gesteld van een verblijfsvergunning die geldig was tot en met 31 augustus 2022.

De verzoekende partij brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat zij actueel niet meer over de vluchtelingenstatus zou beschikken. Zij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de haar verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

4.3.3. Verzoekende partij stelt echter dat zij niet kan terugkeren naar Griekenland omwille van volgende redenen: haar psychologische toestand, het feit dat zij hier in België hiervoor behandeld wordt en dat een onderbreking ervan nadelig zou zijn voor haar gezondheid, het feit dat haar verblijfsvergunning verlopen is, de rampzalige levensomstandigheden waarin zij zich zou bevinden bij een terugkeer naar Griekenland en het feit dat zij in Griekenland gevreesd heeft voor haar leven omdat zij daar mensen ontmoet heeft die rechtstreeks betrokken waren bij haar vervolging in Iran.

De Raad onderzoekt de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland op basis van de meest recente informatie waarover hij in de huidige fase van de procedure beschikt, namelijk:

- het "*Country Report: Greece. Update 2022*" van AIDA/ECRE van 8 juni 2023;
- het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022;
- het rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023.

In de voorgelegde rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de door de partijen verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijken vaak complex te zijn, waarbij dergelijke administratieve obstakels veel begunstigden ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als onderdanen (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 5-6). Het al dan niet beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET) is belangrijk voor de vraag of begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland het risico lopen dakloos te worden en, in dat geval, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Het bezit van een geldige ADET is een voorwaarde voor het verkrijgen van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of zelfs het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA) mogelijk maakt. De afgifte van een AMKA vormt dan weer een voorwaarde voor toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Volgens een recente nieuwe regeling moet de beslissing tot afgifte van de ADET *in principe* worden opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. Overeenkomstig een recente omzendbrief van het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel van 31 januari 2023 moet de beslissing tot afgifte van een ADET in ieder geval aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Vervolgens moet binnen de zes maanden online een afspraak worden gemaakt met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET voor te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden hiervan niet persoonlijk verwittigd. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald.

Meerdere bronnen geven aan dat de begunstigden van een internationale beschermingsstatus zich in Griekenland in een nog meer precare situatie bevinden dan verzoekers om internationale bescherming en dat de huisvestingsmogelijkheden voor begunstigden zeer beperkt zijn waardoor zij het risico lopen dakloos te worden:

“Meerdere bronnen concluderen dat statushouders in een slechtere positie verkeren ten opzichte van personen die nog in de asielprocedure zitten. Zo zijn er voor statushouders minder opties als het gaat om huisvesting in vergelijking met asielzoekers.”

(“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland” van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022, p. 32)

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer is dus zeer precair en problematisch, wat onder meer te wijten is aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in rampzalige levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Wat in de eerste plaats de huisvestingsproblematiek betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van begunstigden van een internationale beschermingsstatus wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 23-25 en rapport *“La Grèce en tant que ‘Etat tiers sûr’”* van OSAR van 11 augustus 2023, p. 7-8).

Het enige officiële integratieprogramma in Griekenland, dat betrekking had op de periode van juli 2019 tot juli 2022, is het programma van HELIOS (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*), opgezet door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in samenwerking met een aantal niet-gouvernementele organisaties. Sinds 2022 wordt dit programma in afwachting van opname in het Europees Sociaal Fonds tijdelijk uit nationale fondsen gefinancierd en wordt het door de autoriteiten verlengd. De laatste verlenging die wordt vermeld in de informatie waarover de Raad beschikt, was eind mei 2023. De inschrijving voor dit integratieprogramma moet gebeuren binnen het jaar volgend op het toekennen van de internationale beschermingsstatus. Als gevolg hiervan worden statushouders die zich niet langer in Griekenland bevonden toen hen de internationale beschermingsstatus werd verleend of die de noodzakelijke formaliteiten niet binnen deze periode van één jaar hebben vervuld uitgesloten van het programma.

Het HELIOS-programma biedt op zich geen huisvesting. In het kader van dit programma wordt financiële steun geboden aan begunstigden om hun huur te betalen, op voorwaarde dat zij reeds een huurcontract hebben afgesloten voor een periode van meer dan zes maanden en dat zij beschikken over een bankrekening. Deze financiële ondersteuning wordt geboden voor een periode van zes tot twaalf maanden, afhankelijk van de datum van indiening van de vereiste documenten. Het bedrag varieert van 230 euro voor een alleenstaande volwassene tot 800 euro voor een gezin van zes personen (met een toeslag om de waarborgsom en de installatiekosten in de nieuwe woning te dekken). Naast de voorwaarde van het hebben van een AFM (het fiscaal registratienummer) en een bankrekening, wordt de toegang tot huisvesting belemmerd door ernstige obstakels die verband houden met discriminatie en een gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien moeten begunstigden, naast de huur, de facturen voor openbare diensten en andere uitgaven, zoals voedsel, zelf betalen. Bijgevolg is de hulp die begunstigden in het kader van het HELIOS-programma ontvangen vaak onvoldoende om hun levensonderhoud te garanderen.

Het risico om in een situatie van dakloosheid terecht te komen is voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland dus zeer groot, aangezien de toegang tot documenten en middelen die nodig zijn om huisvesting te bekomen niet mogelijk is binnen de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming. Dit risico is nog toegenomen door de beëindiging van het ESTIA-programma, nu de begunstigden van dit programma dakloos zijn geworden. Zelfs begunstigden die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd. Zij kunnen niet langer een woning huren en de meesten van hen bevinden zich op straat. Begunstigden die als niet-geregistreerde bewoners in de kampen verblijven, hebben geen toegang tot voedsel of andere diensten.

Begunstigden van een internationale beschermingsstatus kunnen in theorie toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen die onderdak bieden voor drie tot zes maanden. Deze opvangcentra zijn echter niet uitsluitend bestemd voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus en de toegang kan voor hen door tal van factoren, zoals het feit dat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, het feit dat gezinnen er niet worden aanvaard, het feit dat mensen met psychische stoornissen er niet worden toegelaten of het feit dat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt, in de praktijk beperkt zijn. Sommige opvangcentra bieden alleen slaapzalen aan en eisen daarom dat

de bewoners overdag naar buiten gaan, terwijl de duur van het verblijf in de slaapzalen niet langer kan zijn dan vijftien dagen tot een maand.

Wat de toegang tot werk betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moet echter rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel begunstigten van een internationale beschermingsstatus zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld.

Ook als steunprogramma's worden voorzien in het kader van de nationale strategie voor de integratie van begunstigten van internationale bescherming, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat de door deze programma's voorziene acties in de praktijk niet worden uitgevoerd (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). Uit deze informatie blijkt ook dat er voor begunstigten een aanzienlijk gebrek is aan informatie over de toegang tot de arbeidsmarkt.

Ten slotte blijkt uit de door de partijen verstrekte informatie dat begunstigten van internationale bescherming hindernissen ondervinden bij de afgifte van het fiscaal registratienummer (AFM) en dat dit hun toegang tot de arbeidsmarkt en hun registratie bij het werkloosheidsbureau in de weg staat (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). De afgifte van een AFM kent aanzienlijke vertragingen. De procedure voor de bevoegde fiscale bureaus om de persoonsgegevens van vluchtelingen via de asiendienst na te gaan duurt ongeveer twee maanden. Bovendien is wie zich wil inschrijven bij een belastingkantoor met het oog op het verkrijgen van het AFM verplicht om zijn verblijfsadres te certifiëren door middel van een attest van een opvangcentrum, een elektriciteitsrekening of een kopie van een huurcontract op zijn naam. Begunstigten die geen verblijfsvergunning hebben en/of dakloos zijn, kunnen dus geen AFM verkrijgen.

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat niet alle begunstigten van een internationale beschermingsstatus toegang hebben tot sociale rechten en sociale uitkeringen (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 249). In de praktijk zijn de moeilijkheden bij de toegang tot deze rechten te wijten aan bureaucratische barrières, waarbij geen rekening wordt gehouden met het onvermogen van begunstigten om bepaalde documenten, zoals documenten met betrekking tot de gezinssituatie, geboorteakten of diploma's, voor te leggen of zelfs aan de weigering van ambtenaren om hen de voorziene uitkeringen te verstrekken, wat in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling waarin het Griekse recht en het Unierecht voorzien.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor de begunstigten van een internationale beschermingsstatus om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 19-22).

De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen, die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend, wordt automatisch niet meer uitbetaald van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld.

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 200 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene of kind) is formeel toegankelijk voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus. Dit inkomen is volgens de Griekse wet echter bedoeld voor huishoudens met een geregistreerd adres dat moet worden bewezen door een huurcontract dat zes maanden vóór de aanvraag om toekenning van dit inkomen is ondertekend, en voor daklozen die onder de armoedegrens leven. In de praktijk sluit een dergelijke bepaling veel begunstigten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat leven, uit. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die

subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Ten slotte wordt ook onderstreept dat de informatie over het bestaan van en de criteria voor het bekomen van dit minimuminkomen zelden wordt verstrekt aan begunstigden van internationale bescherming.

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, wordt eraan herinnerd dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus die niet in het bezit zijn van een ADET geen sociale zekerheids-nummer (AMKA) kunnen verkrijgen. Wie geen AMKA heeft, moet de kosten van medicijnen en analyses dragen en deze kosten kunnen exorbitant worden bij pathologieën die regelmatige gespecialiseerde medische controles vereisen. Bovendien worden bepaalde dringende medische onderzoeken niet vergoed, ook al beschikt de betrokkene over een AMKA. Ook kunnen mensen die over een AMKA beschikken maar niet verzekerd zijn geen medicijnen of onderzoeken meer krijgen van artsen uit de private sector. In dat geval kunnen voorschriften alleen worden verstrekt door artsen uit de publieke sector, waaronder de artsen in de opvangvoorzieningen.

De Raad herinnert eraan dat het bezit van een geldige ADET een voorwaarde is voor het verkrijgen van een fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of het verkrijgen van de AMKA mogelijk maakt. Sinds een besluit dat in december 2020 in werking is getreden, wordt voor asielzoekers automatisch een AFM aangemaakt bij hun beschermingsverzoek. Deze AFM gaat mee over naar de ADET. Statushouders zonder AFM moeten dit in persoon aanvragen bij een lokaal belastingkantoor in de woonplaats van de statushouder. Statushouders die geen woonplaats kunnen aantonen, verkrijgen geen AFM. Een AFM kan ook online aangevraagd worden; dit vereist de voorlegging van geldige identiteitsdocumenten alsook geldige reisdocumenten. Bij gebrek hieraan kan geen AFM worden verkregen. Het onlineplatform is enkel in het Grieks opgesteld. De afgifte van een AMKA is vereist voor de toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Om dit AMKA te bekomen, moet de begunstigde de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig verzekeringsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg) om te zetten in een AMKA. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET beïnvloeden de afgifte van het AMKA, waardoor begunstigden de voor de toegang tot het gezondheidszorgsysteem vereiste documenten worden onttrokken.

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via telefoonverkeer dat uitsluitend in het Grieks en tegen betaling verloopt. Wie geen Grieks spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren.

De informatie waarover de Raad beschikt, wijst ook op talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van mensen met psychische problemen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 27). Slachtoffers van foltering of geweld hebben door lacunes in zowel de identificatie- en certificeringsprocedure als in de zorgdiensten geen toegang tot adequate medische en psychologische zorg en revalidatie. Het enige programma dat aan slachtoffers van foltering een alomvattend pakket van multidisciplinaire zorg biedt en dat beheerd werd door Artsen Zonder Grenzen, werd in december 2021 beëindigd.

In deze zaak acht de Raad het passend dat ook de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus wier ADET is vervallen wordt benadrukt.

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigden die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigden. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222-225). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor begunstigden die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor begunstigden die naar

Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als begunstigden in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over mogelijkheden *qua* huisvesting of stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, hoewel ze soms een in het Grieks geschreven nota ontvangen waarin hen wordt gevraagd om zich te richten tot de asiendienst wanneer ze geen documenten hebben. Er blijkt ook dat zij bij een terugkeer naar Griekenland voornamelijk in de regio Attica terechtkomen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 5). De in deze regio aanwezige obstakels kunnen de teruggekeerde begunstigden dus treffen op het vlak van de toegang tot sociale bescherming, huisvesting, gezondheidszorg en werkgelegenheid. Bovendien beschikken de gemeentelijke integratiecentra (KEM), die begunstigden informatie en advies geven over de toegang tot documenten en bepaalde sociale rechten, in de regio Attica niet over voldoende tolkendiensten. Zij zijn dus enkel toegankelijk voor wie Grieks, Engels, Urdu of Farsi spreekt.

Op dezelfde manier blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat *“als gevolg van de substantiële achterstand van dossiers bij de Directie Vreemdelingenpolitie van Attica begunstigden van internationale bescherming die bij hun terugkeer naar Griekenland niet over een geldige ADET beschikken het risico lopen om geconfronteerd te worden met bijzonder lange wachttijden voor het verkrijgen en vernieuwen van hun ADET, zonder dewelke zij geen toegang hebben tot sociale voorzieningen, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt”* (zie het rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, geciteerd in het *“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223, vrije vertaling).

Bovendien stelt de Raad, na lezing van de informatie waarover hij beschikt, vast dat in afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel soms een attest wordt afgegeven dat zes maanden geldig is. Ondanks dit attest ondervinden begunstigden van een internationale beschermingsstatus nog steeds obstakels bij de toegang tot diensten zoals de sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt omdat verschillende overheidsdiensten terughoudend zijn om dit attest te aanvaarden voor de toegang tot hun diensten. Dit attest zou ook begunstigden die wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning minder rechten geven dan andere migranten, of zelfs geen toegang tot deze rechten (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223: *“In afwachting van de afgifte van een nieuwe verblijfsvergunning krijgen begunstigden van internationale bescherming een attest van aanvraag (...) dat in 2022 zes maanden geldig is. Voor de afgifte van dit attest moet de aanvraag tot vernieuwing zijn geüpload naar het elektronische systeem “ALKYONI” (...). Volgens waarnemingen van de Griekse Raad voor Vluchtelingen (hierna “GCR”) kan de Asieleenheid voor Begunstigden van Internationale Bescherming de aanvraag uploaden tot vier maanden na de eerste indiening van de aanvraag tot vernieuwing. In de praktijk worden begunstigden van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die in het bezit zijn van dit attest geconfronteerd met hindernissen bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt terwijl ze wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Voor zover de GCR weet, zijn publieke diensten zoals de Organisatie voor Arbeidsvoorziening (OAED) terughoudend om dit attest van aanvraag (...) te aanvaarden omdat het document geen foto of watermerk bevat of enige andere relevante wettelijke maatregel die de aanvaarding van het document mogelijk maakt. Het attest kent aan begunstigden minder rechten toe (bijvoorbeeld het recht op toegang tot de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, openbare gezondheidszorg, enz.) dan het attest van artikel 8 L.4251/2014 dat wordt toegekend aan immigranten. In feite zijn de begunstigden van internationale bescherming met deze attesten enkel beschermd tegen detentie en hebben ze tijdens de vernieuwing van hun verblijfsvergunning tot geen enkel recht toegang. De GCR heeft verschillende klachten ingediend bij de Griekse Ombudsman met betrekking tot de bovengenoemde tekortkomingen, maar er zijn slechts enkele beslissingen genomen”*, vrije vertaling).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt ook dat de aanvragen om verlenging sinds 2017 per e-mail bij de asielautoriteiten kunnen worden ingediend en dat de aanvaarding hiervan ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223-225; rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 6-12).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen begunstigden van internationale bescherming die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Zodra de aanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden

van de aanvrager, alvorens ze de aanvraag kunnen registreren in de databank voor verblijfsvergunningen. Gezien het aantal aanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, lijkt het erop dat deze fase van de procedure enkele maanden, en in sommige gevallen meer dan een jaar, kan duren. Tijdens deze periode ondervinden begunstigden dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precare situatie terechtkomen. Als begunstigden een e-mail ontvangen waarin hen de toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun nieuwe verblijfstitel. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag opgehaald te worden, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de begunstigde zich niet op de aangegeven datum aandient, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De begunstigde moet dit aanvragen. Voor deze stap is fysieke aanwezigheid in Griekenland vereist, aangezien een dergelijke aanvraag niet per telefoon of e-mail kan. In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een begunstigde van internationale bescherming die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde ADET te vermijden en aldus niet in een precare situatie terecht te komen.

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor januari 2020, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgde gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Sinds 2019 worden echter weinig beslissingen over hernieuwing genomen. Er liggen verschillende redenen aan de basis van deze achterstand. Wegens de grote achterstand heeft een groot aantal begunstigden van internationale bescherming gedurende meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enig andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten. In januari 2020 verzond het Griekse middenveld een klachtenbrief naar de bevoegde instanties, maar de problematiek werd nog niet opgelost. Later op het jaar 2020 werd een wet voorzien waar het onderzoek en hernieuwing van verblijfsvergunning voor begunstigden van internationale bescherming onder de oude procedure, nu worden behandeld door het bevoegde en gewoonlijke directoraat. Niettemin heeft deze wet het probleem van achterstand in het uitreiken van verblijfsvergunningen niet opgelost, noch het gegeven dat het attest dat worden gegeven in afwachting van de hernieuwing van de verblijfsvergunning, *de facto* wettelijk ongeldig is.

("For those granted international protection under the "old procedure" prescribed by Presidential Decree 114/2010, the renewal procedure is conducted by the Aliens Police Directorate (Διεύθυνση Αλλοδαπών). Within the framework of this procedure, the drafting of a legal document for the renewal application is required. Based on available Country of Origin Information (COI), the application must demonstrate that reasons of persecution still exist. The decision used to be issued after a period of more than a year. In 2022, 651 applications for renewal were submitted before the Aliens Police Directorate. Out of those, 419 were positive, 57 were rejected and 175 are still pending.1138 The delay in the renewal procedure is caused due to the delay by Courts to provide data for potential ongoing criminal proceedings against beneficiaries and by the size of the administrative files of beneficiaries and the fact the files are available only in hard copy and not digitally. Due to these delays, a large number of beneficiaries of international protection, for over a year, have no access to the labour market, social security, social welfare and sometimes healthcare, thus facing destitution and homelessness. The certificate of application (βεβαίωση κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής) provided by the Aliens Directorate, similarly to the certificate of application provided by the Asylum Service, lacks a photo or a watermark and any relevant legal provisions allowing the document to be accepted by other Greek Public Authorities. Moreover, this certificate has no expiration date. In January 2020, GCR and other organisations sent a letter of complaint to the Secretary General of the Ministry of Citizen Protection, however the issue has yet to be resolved by the time of writing. The adoption of Law no. 4703/2020 (Government Gazette A 131/10.7.2020) provided for the transfer of the relevant competences to the General Secretariat of Public Order of the Ministry of Citizen Protection. The examination, renewal, and service of residence permits for the beneficiaries of international protection of the so called "old procedure" are now handled by the competent Directorate. However, the adoption of this law has not solved the problem

either with the delay of residence permits of beneficiaries of international protection or with the practically legally invalid certificate of submission of an application for renewal of a residence permit.”)

(vrije vertaling: “Voor wie internationale bescherming bekam op grond van de “oude procedure”, voorgeschreven door presidentieel decreet 114/2010, wordt de verlengingsprocedure uitgevoerd door het directoraat Vreemdelingenpolitie (Διεύθυνση Αλλοδαπών). In het kader van deze procedure is het opstellen van een juridisch document voor de verlengingsaanvraag vereist. Op basis van de beschikbare informatie over landen van herkomst (COI) moet de aanvraag aantonen dat er nog steeds redenen voor vervolging bestaan. Vroeger werd het besluit na meer dan een jaar afgegeven. In 2022 werden bij de Directie Vreemdelingenpolitie 651 verlengingsaanvragen ingediend. Daarvan waren er 419 positief, werden er 57 afgewezen en zijn er nog 175 in behandeling.¹¹³⁸ De vertraging in de verlengingsprocedure wordt veroorzaakt door de vertraging bij de rechtbanken bij het verstrekken van gegevens over mogelijk lopende strafrechtelijke procedures tegen begunstigden en door de omvang van de administratieve dossiers van begunstigden en het feit dat deze bestanden enkel op papier en niet digitaal beschikbaar zijn. Als gevolg van deze vertragingen heeft een groot aantal begunstigden van internationale bescherming al meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid, de sociale voorzieningen en soms de gezondheidszorg, en dus te maken met armoede en dakloosheid. Het certificaat van aanvraag (βεβαίωση κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής), afgegeven door de Directie Vreemdelingen, evenals het certificaat van aanvraag, afgegeven door de Asieldienst, ontbreken een foto of een watermerk en alle relevante wettelijke bepalingen die maken dat het document door andere Griekse overheidsinstanties kan worden geaccepteerd. Bovendien heeft dit certificaat geen vervaldatum. In januari 2020 stuurden de GCR en andere organisaties een klachtenbrief naar de secretaris-generaal van het ministerie van Burgerbescherming, maar op het moment van dit schrijven is de kwestie nog niet opgelost. De goedkeuring van wet nr. 4703/2020 (Government Gazette A 131/10.7.2020) voorzag in de overdracht van de relevante bevoegdheden aan het Secretariaat-Generaal van Openbare Orde van het Ministerie van Burgerbescherming. Het onderzoek, de verlenging en de betekening van verblijfsvergunningen voor begunstigden van internationale bescherming volgens de zogenaamde “oude procedure” worden nu afgehandeld door het bevoegde directoraat. Deze wet heeft de problemen wat betreft de vertraging van de verblijfsvergunningen van begunstigden van internationale bescherming en wat betreft het vrijwel juridisch ongeldige certificaat van indiening van een aanvraag tot verlenging van een verblijfsvergunning echter niet opgelost.”)

(AIDA, “Country report: Greece”, juni 2023, p. 224-225)

Verschillende instellingen, waaronder de Ombudsman, de nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie en de autoriteiten van andere lidstaten, hebben al hun bezorgdheid geuit over de administratieve moeilijkheden waarmee begunstigden van een internationale beschermingsstatus bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden (rapport “*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*” van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 12). Toch blijven er langdurige vertragingen bestaan bij de behandeling van deze dossiers, met rechtstreekse gevolgen voor de situatie van wie uit andere lidstaten wordt gerepatriëerd.

Uit de informatie in het rechtsplegingsdossier blijkt ten slotte dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een begunstigde van een internationale beschermingsstatus die nog niet in het bezit is gesteld van een ADDET of wiens ADDET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten -wat enige tijd kan duren- het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Ten slotte blijkt uit de meest recente informatie waarover de Raad beschikt dat de Europese Commissie in januari 2023 een inbreukprocedure tegen Griekenland is opgestart wegens de onjuiste omzetting van artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU (rapport “*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*” van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 3, 19 en 20).

Uit deze informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij begunstigden *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Dit is het geval voor de verblijfsuitkering (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland vereist is), de geboortetoeelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die met name een onderzoek door een accreditatiecentrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals

uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft).

Volgens sommige bronnen vormt indirecte discriminatie van begunstigten van een internationale beschermingsstatus met betrekking tot de toegang tot sociale uitkeringen een structurele tekortkoming (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 20). Dit werd dan ook recent benadrukt in het document INFR(2022)2044, waarmee de Europese Commissie de inbreukprocedure tegen Griekenland inleidde wegens de onjuiste omzetting van artikel 29 van richtlijn 2011/95/EU. Deze *de facto* uitsluiting van begunstigten van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Uit deze informatie blijkt echter niet of de Griekse autoriteiten de brief van de Europese Commissie hebben beantwoord, noch wat de strekking van hun antwoord zou zijn.

Gelet op het voorgaande kan de Raad niet anders dan besluiten dat de huidige situatie van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland op dit ogenblik bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de lengte van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, de politieke visie van de Griekse autoriteiten die zich richten op de zelfredzaamheid van de begunstigten van internationale bescherming, de tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de door de Europese Commissie in januari 2023 gestarte inbreukprocedure) vormen barrières die ervoor zorgen dat vele begunstigten binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden leven.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, "*een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel "*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling*" (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigten, als zij naar daar zouden terugkeren, *a priori* allemaal automatisch geconfronteerd zouden worden met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat er een zeer preciaire situatie is waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met "*alle gegevens van de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen. Daarbij komt het aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Wat haar individuele situatie betreft, blijkt in de huidige stand van zaken dat verzoekende partij niet langer in het bezit is van een geldige Griekse verblijfsvergunning (ADET). Uit het administratief dossier blijkt namelijk dat deze vervallen is op 31 augustus 2022 (administratief dossier, documenten, stuk 1). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in*

Griekenland", gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 11) en met het gegeven dat verzoekende partij in Griekenland op 22 september 2019 de vluchtelingenstatus heeft verworven (administratief dossier, map landeninformatie, stuk 4, Aanvraag Derde landen).

Zoals hierboven reeds werd aangehaald, is het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, ook noodzakelijk dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

Vooreerst dient de Raad na te gaan of verzoekende partij geen specifieke elementen aanbrengt waaruit in haar hoofde een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken.

In navolging van verwerende partij, stelt de Raad vast dat het Hof van Justitie niet heeft gedefinieerd welke elementen een *"bijzondere kwetsbaarheid"* vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij *"vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie"*.

In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, derde lid van de richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de *"Algemene bepalingen"* in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld *"Kenmerken van de internationale bescherming"*, als volgt luidt:

"3. Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen die lijden aan een geestesziekte en personen die foltering hebben ondergaan, zijn verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld blootgesteld zijn."

De Raad benadrukt dat bovengenoemde opsomming wordt voorafgegaan door het woord *"zoals"* en dus slechts als voorbeeld en niet als exhaustief kan worden beschouwd.

Bovendien acht de Raad het overeenkomstig het vierde lid van het bovengenoemde artikel 20, dat bepaalt dat *"(l)id 3 (...) uitsluitend van toepassing (is) op personen die volgens een individuele beoordeling van hun situatie bijzondere behoeften hebben"*, passend om rekening te houden met alle elementen die verzoeker met betrekking tot zijn persoonlijke situatie heeft aangebracht.

Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van de verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet.

Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofde een *"bijzondere kwetsbaarheid"* aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

In voorliggend geval dient vastgesteld te worden dat verzoekende partij op heden psychologisch opgevolgd wordt voor verschillende klachten waaronder herbeleving van misbruik, een staat van verwarring en geestelijke overpeinzingen. Zij legt hiervan een attest neer (administratief dossier, map documenten, stuk 6). Haar psycholoog vergezelde haar ook als vertrouwenspersoon tijdens het persoonlijk onderhoud. In het verzoekschrift benadrukt verzoekende partij dat de voorzetting met de behandelende psycholoog aangewezen lijkt. Uit de algemene landeninformatie blijkt bovendien dat er in Griekenland sprake is van talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van mensen met psychische problemen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 27). Er bestaat bovendien onduidelijkheid over of verzoekende partij in Griekenland over een sociaal netwerk en eventuele financiële ondersteuning beschikt. Op basis van voorgaande elementen kan niet uitgesloten worden dat verzoekende partij zich in een kwetsbare situatie bevindt. Een onderzoek hiernaar is dan ook wenselijk.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is verslechterd en erg precair kan zijn, waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende

levensomstandigheden met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van verzoekende partij is vervallen, (iii) de administratieve obstakels waarmee verzoekende partij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het vernieuwen van Griekse verblijfsdocumenten en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale bijstand zonder een geldig verblijfsdocument, (iv) het gegeven dat verzoekende partij zich in een kwetsbare psychologische toestand bevindt en in België hiervoor opgevolgd wordt, (v) het feit dat uit beschikbare landeninformatie blijkt dat er tekortkomingen zijn in Griekenland met betrekking tot de therapeutische ondersteuning van personen met psychologische problemen en (vi) het gegeven dat in deze stand van zaken niet op afdoende wijze kan blijken dat verzoekende partij, die Griekenland sinds 18 november 2017 heeft verlaten, actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen, – acht de Raad een verder en gedegen onderzoek van de situatie van verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming bij terugkeer naar Griekenland aangewezen.

Er kan immers in deze stand van zaken niet worden uitgesloten dat verzoekende partij, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van achterstelling die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

De situatie van verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

In acht genomen wat voorafgaat en mede in aanmerking genomen dat de Raad niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het hem aldus aan essentiële elementen om te komen tot de bevestiging of hervorming van de bestreden beslissing zonder dat wordt overgegaan tot bijkomende onderzoeksmaatregelen.

Bijgevolg dient de bestreden beslissing overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet te worden vernietigd.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 28 februari 2023 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op vijftien april tweeduizend vierentwintig door:

M. RYCKASEYS, kamervoorzitter

M. DENYS, griffier

De griffier, De voorzitter,

M. DENYS

M. RYCKASEYS